

ESPOON VAMMAISNEUVOSTO
ESBO HANDIKAPPRÅD

VAMMAISNEUVOSTON KOMMENTIT

Suun terveydenhuollon palvelusetelipilotti

Vammaisneuvosto esitti lausunnossaan 30.10.2019, että ennen palvelusetelipilotin aloitusta selvitetään ja huomioidaan vammaisneuvoston lausunnossaan esittämät asiat. Näitä asioita olivat vammaisten henkilöiden erityistarpeet, Kela-matkojen käyttörajoitukset ja vaikutukset vähävaraisille.

Yleistä

Ohjeistuksessa tulee asiakkaalle selkeästi kertoa vaikutuksista, joiden perusteella hän voi itse päättää onko palveluseteli hänelle sopiva vaihtoehto. On myös kaupungin etu, etteivät asiakkaat joudu ongelmiin käyttäessään tarjottavaa palvelua.

Esteettömyys ja saavutettavuus

Asiakkaan tulee saada riittävät tiedot esteettömyydestä ja soveltuvuudesta. Esimerkiksi voiko palveluntuottaja täyttää tarvittavat erityistarpeet, esim. onko nostin tai voidaanko hoito tehdä vamman edellyttämällä tavalla.

Ohjeessa tulee näkyä, mistä tiedot saadaan.

Kelan korvaamat matkat

Vammaiset henkilöt, jotka joutuvat käyttämään Kela matkoja myös hammaslääkärikäynteihin, joutuvat eriarvoiseen asemaan käyttäessään palveluseteliä.

Kela tiedottaa, että julkisen palvelun käyttäjät voivat käyttää Kelan korvaamia matkoja ” jos kyseessä on julkinen hammashoitola, korvataan matka siihen yksikköön, jonne asiakas on julkisen terveydenhuollon järjestelyiden mukaisesti ohjautunut.” Palvelusetelillä kulkuoikeus on rajallisempi ja oikeuttaa kulkemaan saman matkan kuin missä on lähin julkinen hammashoitola.

Voidaanko Kelan korvaamia matkoja käyttää? Tämä pitää selkeästi näkyä ohjeessa.

Maksukyky

Maksukyvyn osalta on mainittu asiakasmaksukatto, joka ei koske hammashoitoa. Mainitsematta jää se, ettei ko. maksuihin voi saada asiakasmaksun alennusta tai poistoa tai ettei ko. maksu ole toimeentulotuessa huomioitava maksu.

Ei ole järkevää, että ihmiset joutuvat suun terveydenhoidon maksujen vuoksi maksuvaikeuksiin tai ulosottoon.

Ohjeessa tulee näkyä, että asiakasmaksuihin ei voi saada toimeentulotukea tai alennusta.

Kunnan informointivelvollisuus

Jotta valinnanvapaus perustuu riittävään tietoon, tulee asiakkaalle kertoa faktoja valinnan pohjaksi. Esteettömyys, saavutettavuus, toiminnan ammatillinen tulokellisuus, jonotusajat, palvelujen kattavuus jne. ovat vammaisille erityisen tärkeitä tietoja, jotta he voivat valita palvelunsa omien tarpeidensa mukaan.

Asiakkaille tulee aina kertoa, miten palveluseteli vaikuttaa asiakkaan taloudelliseen tilanteeseen. Kannattaako palveluseteliä ottaa, jos toimeentulo on heikko. Asiakkaille tulee kuvata myös muut vaihtoehdot. On asiakkaan ja kaupungin etu, jos asiat ja ehdot ovat selkeitä.

Lopuksi

Esitteessä tulee selkeästi ohjata asiakasta selvittämään omaa tilannettaan ja soveltuvuuttaan palveluseteliasiakkaaksi. Nyt palvelua markkinoidaan parempana saatavuutena, verrattuna kunnan palveluun. Kunnan tulee palvella säällisessä ajassa niin vammaisia kuin vähävaraisiakin kuntalaisia.

Pitää varmistaa, että asiakkaat ymmärtävät hankkiessaan terveystalveluja palvelusetelillä yksityiseltä palveluntuottajalta, että asiakas on kuluttajan asemassa ja lisäksi terveystalvelujen asiakas. Oppaaseen tulee lisätä, mihin asiakas on yhteydessä, jos on tyytymätön saamaansa hoitoon ja yhteydenotto hoitoa antaneeseen hammashoitolaan ei selvennä tilannetta.

Espoossa 25.5.2020

Vammaisneuvoston puolesta

Pirkko Kuusela
puheenjohtaja

Sirkku Kiviniitty
Vammaisasiamies

Jakelu: Valmistelija
Tiedoksi: Vammaisneuvosto